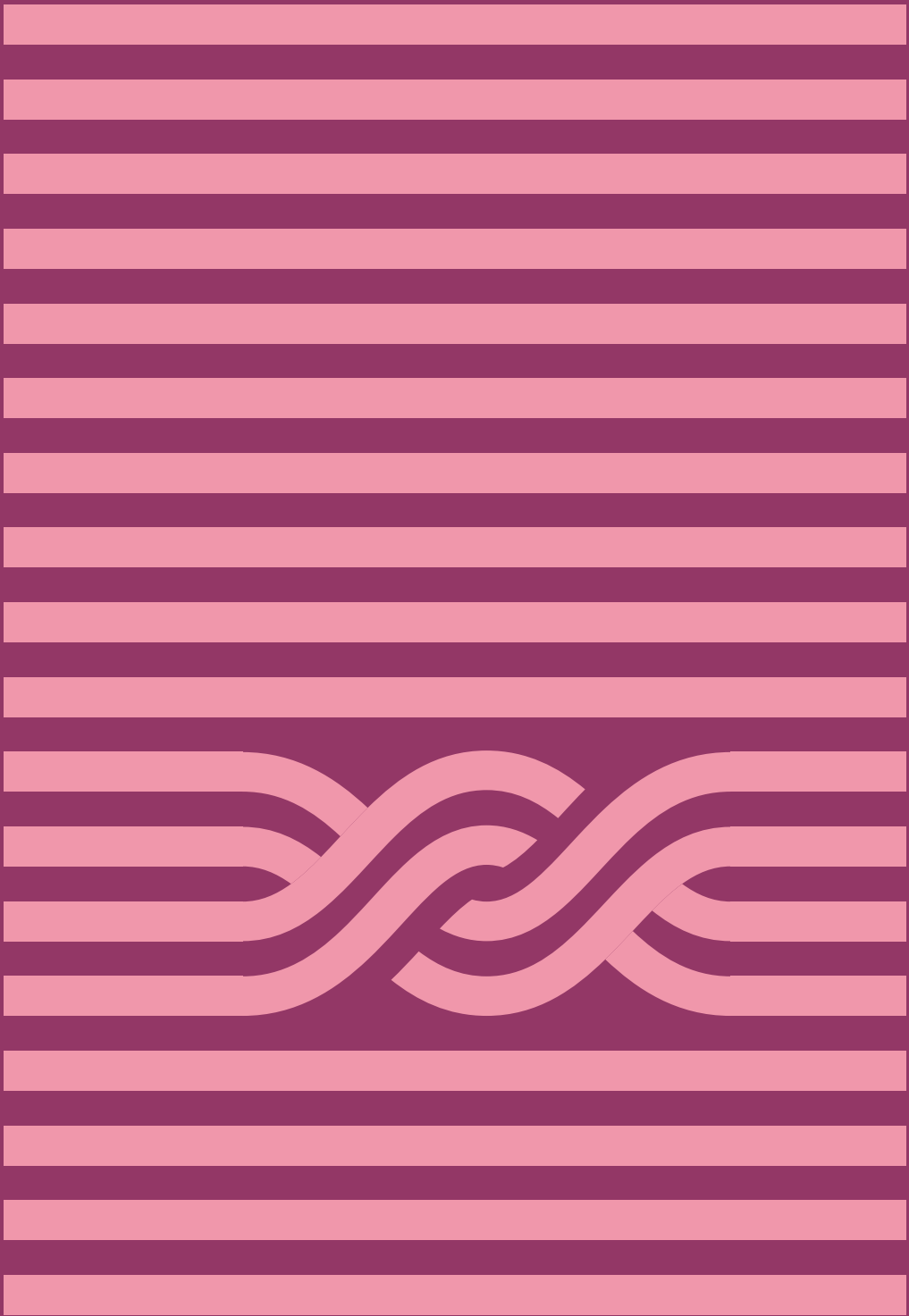

Familie Kracht

Factsheet

Eerste
ervaringen met
FamilieKracht

Of kinderen zich positief kunnen ontwikkelen en veilig kunnen opgroeien, hangt voor een belangrijk deel van de ouders af. Zij zijn de basis van waaruit het kind zich ontwikkelt. Helaas wordt problematiek bij kinderen vaak nog te eenzijdig behandeld, terwijl de oorzaken vaak in de samenhang tussen het gezin en de omgeving liggen. Dit geldt zeker voor gezinnen waarbij meervoudige en complexe problemen spelen die veel stress veroorzaken.

In april 2020 werd daarom gestart met de ondersteuning van multistressgezinnen in Amsterdam Zuidoost vanuit een multidisciplinair FamilieKracht-team. Hierin werken De Opvoedpoli, Altra en het Buurtteam Amsterdam Zuidoost nauw samen. Het team bestaat uit (GZ-)psychologen, een kinder- en jeugdpsychiater, gezinscoaches, een systeemtherapeut, een jongerencoach, maatschappelijk werker en ouder-kindtherapeut.

Het Transformatiefonds Jeugd Amsterdam heeft subsidie verstrekt om dit project te ondersteunen. Een van de doelen van het project was om een exploratieve evaluatie van FamilieKracht uit te voeren voor latere doorontwikkeling van de werkwijze. In deze factsheet beschrijven we de resultaten en geleerde lessen van deze evaluatie.

Buurtteam
Amsterdam

DE OPVOEDPOLI

Wat is FamilieKracht?

FamilieKracht is een intensieve werkwijze voor multi-stressgezinnen met kinderen in de leeftijd van 0 tot 23 jaar waarbij sprake is van (een vermoeden van) GGZ-problematiek en een vastgelopen thuissituatie door maatschappelijke problemen. Het hoofdoel van FamilieKracht is dat het kind of de jongere zich binnen het gezin weer veilig en gezond kan ontwikkelen. Dat wordt bereikt door in te zetten op het versterken van de veerkracht van alle gezinsleden en met het aanleren van een effectieve stresshantering. De gezinsleden krijgen handvatten om met stress en met emoties over allerlei onderwerpen om te gaan. Ook wordt het netwerk van het gezin actief ingezet.

Bij het werken met FamilieKracht staan negen leidende principes centraal:

-

1 De veiligheid van het gezin staat voorop
-

2 Eerst rust door de basis op orde te hebben
-

3 Herstel van relaties in het gezin
-

4 Duurzame relaties met de nabije leefwereld
-

5 Bekrachten van het gezin en de omgeving
-

6 Problemen in alle levensgebieden in beeld en behandeld
-

7 Zelforganisatie en veerkracht in het gezin
-

8 Gezamenlijke besluitvorming door het gezin, netwerk en professionals
-

9 Dichtbij het gezin thuis

In elk FamilieKracht-traject zijn vier fases:

- ① **de startfase** (indiceren, contactleggen, stress verminderen en veiligheid borgen);
- ② **de analysefase** (in kaart brengen problemen en krachten);
- ③ **de uitvoeringsfase** (inzetten behandelingen); en
- ④ **de afrondingsfase** (afsluiting traject).

Onderzoeksresultaten

Voor het onderzoek maakten we gebruik van dossieranalyses, vragenlijsten en focusgroepen met professionals. Daarnaast hebben we elf professionals, drie verwijzers en vier ouders en twee jongeren geïnterviewd over hun ervaringen. Op basis van praktijkervaringen en tussentijdse resultaten hebben we al verschillende aanpassingen en gedaan aan de werkwijze en het werkproces.

Wie deden er mee aan FamilieKracht?

Tot en met mei 2021 zijn 18 kinderen/jongeren (10 meisjes en 8 jongens) uit 13 gezinnen ingestroomd in FamilieKracht. De gemiddelde leeftijd van de kinderen was 10 jaar; het jongste kind was 4 en het oudste 17 jaar. De reden van aanmelding verschilde per gezin. Voorbeelden zijn: relatieproblemen tussen ouders en huiselijk geweld in het gezin; verstoorde ouder-kindinteractie; en verwerken van heftige gebeurtenissen door het hele gezin.

Alle aangemelde gezinnen ervaren op meerdere levensgebieden problemen (kindfactoren, ouderfactoren, opvoedingsfactoren, gezinsfunctioneren, sociaaleconomische factoren, omgevingsfactoren en hulpverleningsfactoren). Eén gezin ervaaarde op 5 van deze levensgebieden problemen, vier gezinnen op 6 levensgebieden en acht gezinnen op alle levensgebieden.

Waar lopen we tegenaan?

- De handleiding gaf professionals onvoldoende houvast voor het werken met FamilieKracht. Samen met de professionals is daarom gewerkt aan de ontwikkeling van een 'Toolkit' met daarin verschillende instrumenten die de professional kan inzetten. Voorbeelden zijn een krachtenanalyse, toekomstplan en levenslijn.
- De analysefase kostte soms meer tijd dan gepland, waardoor behandeling lang op zich liet wachten. Ook was het doel van de analysefase niet voor alle gezinnen duidelijk. Er wordt daarom nu meer uitleg gegeven over de analysefase en er worden duidelijke doelen gesteld voor de analysefase. Bovendien starten we indien nodig al in de analysefase met snelle behandeldoelen. Dit kan ook de motivatie van het gezin voor de rest van het traject vergroten.
- In het begin van het traject ontbrak een behandelaar voor volwassenen in het team. Omdat nagenoeg alle ouders uit de ingestroomde gezinnen psychische problemen ervaren, is voor het slagen van FamilieKracht ggz-hulp voor volwassenen onmisbaar. Inmiddels is een volwassenenbehandelaar aangesloten.
- Voor de continuïteit van de zorg is het belangrijk bij personeelsverloop snel te zorgen voor vervanging, maar het blijkt soms lastig geschikte vervanging te vinden.
- Sommige professionals hebben te weinig uren beschikbaar om een concrete bijdrage te leveren aan FamilieKracht. Een minimum van 8 à 12 uur per week lijkt noodzakelijk.

Wat hebben we geleerd?

- Het werken met leidende principes geeft houvast, maar het is wel belangrijk continu aandacht voor deze principes te hebben en ze in concrete acties om te zetten.
- Integraal werken wordt door alle betrokkenen gewaardeerd, vooral de aanwezigheid van maatschappelijk werk heeft een grote toegevoegde waarde.
- Het werken met de krachten van het gezin wordt als nuttig ervaren: het geeft inzicht en vertrouwen in het eigen kunnen van het gezin.
- Het is voor sommige ouders eerst nog wat onwennig ook hulp te krijgen ('Ik kom toch voor mijn kind?'), maar later zien zij het nut van gezinsgericht werken.
- Het betrekken van het netwerk, onder andere door inzet van Jouw Ingebrachte Mentor, is niet altijd makkelijk, maar levert voor de gezinnen wel veel op.
- Intensief gebiedsgericht werken is nodig voor deze gezinnen: hulp en ondersteuning moeten zo dichtbij huis mogelijk worden gezocht, maar ook inzet van lokale sociale basisvoorzieningen zoals sport en buurthuizen is van belang.

“Bij andere hulp is het gewoon dat je een verhaal vertelt en het wordt gedaan. Hier keken ze wat dieper en ook echt naar mij en niet alleen naar mijn zoon. Dat is wel altijd fijn, want ik ben degene die de klappen op moet vangen als het niet lekker gaat. Dan is het ook fijn dat jij die ondersteuning krijgt.”

— Ouder

L. (5) wordt aangemeld door Samendoen. Hij groeit op met beide ouders en een broertje. Beide ouders hebben een migratieachtergrond. De ouders van L. zijn laaggeletterd. Ze ervaren hun woonsituatie en hun gezondheidsklachten als erg stressvol. L. is angstig nadat hij meermaals heeft gezien dat zijn moeder fysiek onwel werd. Ook moeder heeft angstklachten waar zij al hulp voor krijgt. Het netwerk van het gezin is erg beperkt en bevindt zich voornamelijk in het land van herkomst van de ouders.

In de analysefase worden de stressoren in kaart gebracht. In de uitvoeringsfase wordt gezinscoaching ingezet om de opvoedvaardigheden van ouders te versterken en ouders te leren hoe zij de emoties van L. kunnen helpen reguleren. L krijgt traumabehandeling. Daarnaast helpt het Buurtteam bij het zoeken naar een woning.

“Ik heb niet alleen meer te zeggen, er wordt ook naar me geluisterd, er wordt ook gewoon met me meegedacht, er wordt niet met een vingertje naar mij gewezen, er wordt geen duim op mij gelegd.”

— Ouder

“Ik vroeg eerst ook wel naar wat het meeste op de voorgrond stond, maar dan was het toch allemaal rond het kind gecentreerd. Ik voel me nu wel wat meer gelegitimeerd om ook verder door te vragen naar werk, inkomen en huisvesting. (...) Ik heb back-up van [maatschappelijk werk] alsof ik wat meer kan en mag.”

— Professional

Conclusie

FamilieKracht is een veelbelovende werkwijze voor de begeleiding van multistressgezinnen. Belangrijk is wel dat er ruimte blijft voor het leveren van maatwerk: elk multistressgezin is anders en vraagt om een andere aanpak, maar wel binnen de kaders van FamilieKracht.

Hoe gaan we verder?

Allereerst gaan we de werkwijze op basis van de geleerde lessen en ervaringen doorontwikkelen. Zo passen we de handleiding aan en ontwikkelen we specifieke scholing voor professionals. FamilieKracht wordt voortgezet in Zuidoost. Daarnaast bekijken we of FamilieKracht in andere delen van Amsterdam of in andere settings ingezet kan worden, bijvoorbeeld als ambulante alternatief voor de JeugdzorgPlus.

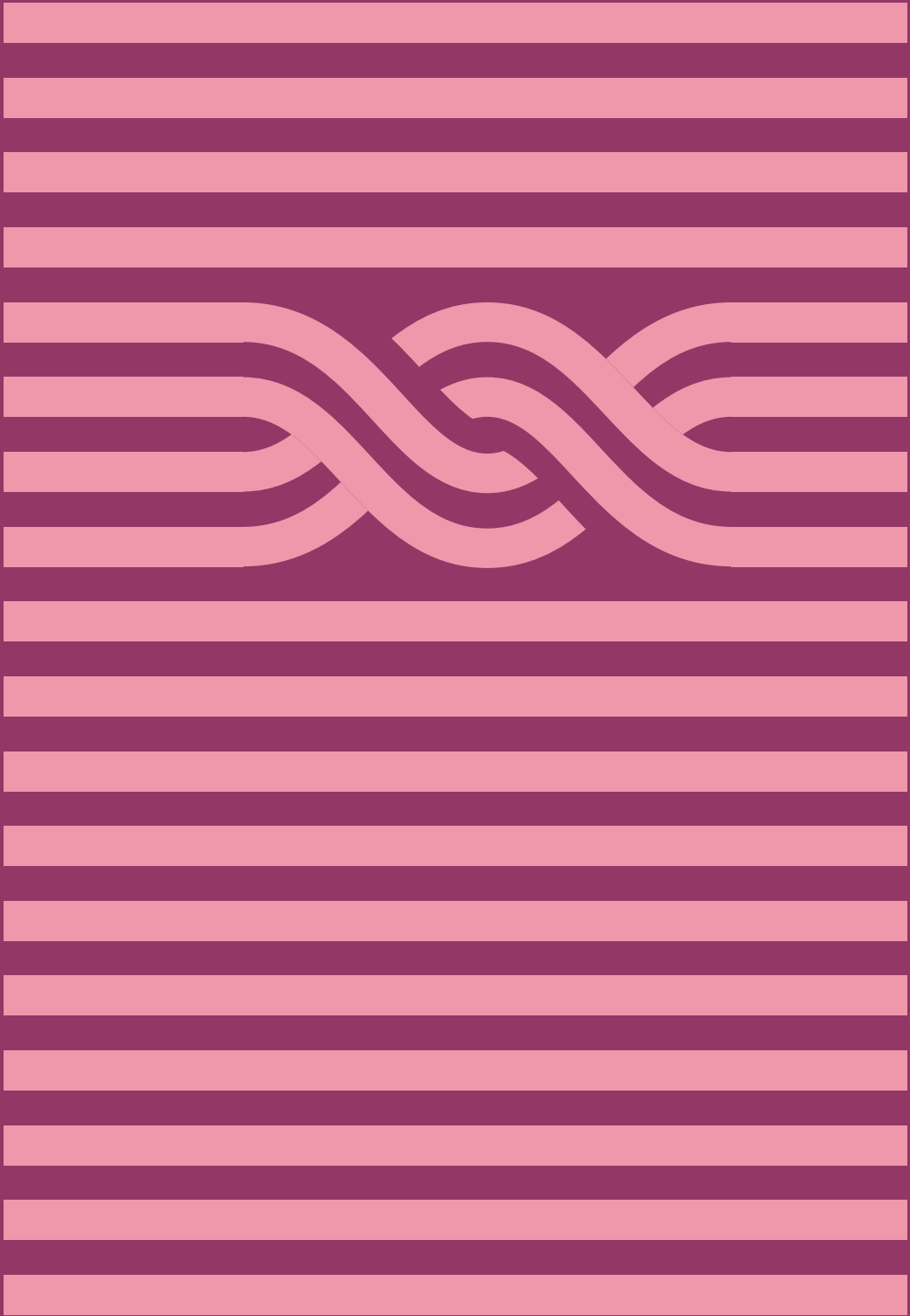
“Wat ik hier mooi aan vind bij de krachtenanalyse is dat je het hele gezin uitvraagt. Dus niet alleen van het kind en de ouder, maar ook alle broertjes en zusjes. Dus dat vind ik een heel sterk verschil. Je zet het ook heel stevig neer in plaats van dat je er een keertje naar vraagt. Hier ga je er echt heel uitgebreid op in en een heel document over invullen met het gezin. Dat vind ik wel anders dan hoe ik het eerst deed. Eerder vroeg ik wel waar is het kind goed in en waar zijn jullie goed in, wat zijn jullie hobby's? Ik stelde wel oplossingsgerichte vragen, maar niet zo uitgebreid als nu.”

— Professional

“Ik kan dat echt met een glimlach zeggen. Nou, waar zit dat in? Nogmaals, dat zit in het feit dat dat dit gewoon mensen zijn die naar jou luisteren en met je mee kunnen denken. En ja, en ik heb nu de benodigde hulp voor mezelf en ook dat helpt natuurlijk ook een stuk mee. En ik ben heel blij dat dat gewoon mogelijk is via hun organisatie om bepaalde hulp te kunnen bieden.”

— Ouder

Meer weten?

Wil je meer weten over het onderzoek naar FamilieKracht? Neem dan contact op met senior onderzoeker Eline Möller
eline.moller@opvoedpoli.nl
06 – 40 95 71 31

Voor meer informatie over aanmelding bij FamilieKracht kunt u contact opnemen met het aanmeldteam van De Opvoedpoli:
aanmeldenamsterdam@opvoedpoli.nl
020 – 463 43 82